

43. ČÍSLO / V. ROČNÍK

5,- Kč (6,- Sk)

26. ŘÍJNA 1997

Z obsahu:

Rodina – dar a závazek naděje lidstva

Jan Pavel II.
při generální audienci
8. října 1997
– strana 2 –

Kde je moje večeřadlo?

Homilie Jana
Pavla II. na »Statio
nationis« 23. národ-
ního eucharistického
kongresu v Bologni
– strana 4 –

Velké svědectví

Projev Svatého otce
na stadionu Maraca-
ná 4. října 1997
– strana 7 –

Zde by měly kvést růže

Sv. Terezie z Lisieux,
nová učitelka církve...
– strana 8 –

Ovoce dětského utrpení

Bílá kronika
– strana 10 –

Una Voce

Na naší duchovní
scéně se objevilo
nové hnutí s názvem
UNA VOCE...
– strana 12 –

II. SVĚTOVÉ SETKÁNÍ RODIN V RIO DE JANEIRU

Rodina – dar a závazek naděje lidstva

To bylo téma II. světového setkání rodin, které se konalo v minulých dnech v Rio de Janeiru v Brazílii. Ještě mám živě před očima a v duši obrazy a dojmy této události, která je jednou z nejvýznamnějších etap putování církve k Velkému jubileu roku 2000.

Jsem hluboce vděčen Bohu, že mi po světovém setkání mládeže v Paříži dopřál té radosti prožít toto setkání s rodinami. Vedle mladých rodina. Ano, vždyť je-li pravda, že mladí jsou budoucností, je také pravda, že lidstvo bez rodiny nemá budoucnost. Aby si nové generace osvojily hodnoty, jež dávají smysl existenci, potřebují zrodit se a vyrůstat v onom společenství života a lásky, které sám Bůh chtěl pro muže a ženu v oné domácí církvi, která tvoří božskou a lidskou architekturu, předvídanou pro harmonický rozvoj každého novorozeného na zemi.

Setkání s rodinami mi poskytl šťastnou příležitost potřetí navštívit brazilskou zem. Znovu jsem se mohl setkat s oním lidem tak drahým církvi i mně osobně, národem s bohatou historií, kulturou, národem hluboké lidskosti, víry a naděje. Město Rio de Janeiro, symbol krás Brazílie

NEBEZPEČÍ LIBERALISMU

Jan Pavel II. varoval před výstřelky volného trhu a kritizoval tezi, podle které po pádu komunismu existuje jen jedna alternativa, a tou je volný trh. Ten stále více naráží na své vlastní hranice, protože otevírá cestu k »divokému hospodářství« s problémy jako je diskriminace, nezaměstnanost, nesnášenlivost a rasismus. Proto je nutné budovat hospodářství na pevných morálních zásadách ve smyslu katolické sociální nauky.

sk-

a zároveň jejich rozporů, poskytl velmi významné prostředí, charakterizované rozmanitou etnickou a kulturní příslušností. Z vrcholku Carcova se zdálo, jako by socha Krista s rozpjatými pažemi říkala rodinám celého světa: »Pojďte ke mně.«

Nato Svatý otec děkoval za pozvání i přijetí brazilského prezidentovi, vládním i vojenským představitelům, brazilskému episkopátu a všem, kteří spolupracovali na zdaru tohoto velkého svátku lásky, a končil:

Svolávám na brazilský lid stálé požehnání Pána, aby ve společném úsilí mohl národ růst ve spravedlnosti a solidaritě.

Setkání v Rio de Janeiru bylo druhým velkým světovým setkáním rodin s papežem. K prvnímu došlo v Římě roku 1994 u příležitosti Mezinárodního roku rodiny. Tato setkání, která pořádá církve ve světovém měřítku, vyjadřují vůli a úsilí Božího lidu jednotně putovat po jediné výsadní cestě. Po cestě evangelia, po cestě pokoje, po cestě mladých a v tomto případě po cestě rodiny. Ano, rodina je vynikající způsob cesty církve, která v ní poznává podstatný a nezbytný prvek Božího plánu, týkajícího se lidstva. Rodina je privilegovaným místem osobního a sociálního rozvoje. Kdo podporuje rodinu, podporuje člověka, kdo útočí na rodinu, útočí na člověka. Kolem rodiny a života se dnes odehrává základní výzva, která se týká samé důstojnosti člověka.

Kvůli tomu církve cítí potřebu dosvědčovat všem, jak je

krásný Boží plán o rodině, a ukazovat na to, že v ní je naděje lidstva. Velké shromáždění v Rio de Janeiru mělo tento cíl: Před celým světem hlásat radostnou zvěst o rodině. Je to svědectví, které vydávali mužové i ženy, rodiče i děti různých kultur a různých jazyků, jejichž společným jmenovatelem bylo přilnutí k evangelium Boží lásky v Kristu.

Manželství a rodina byly předmětem prohloubené reflexe teologicko-pastorálního kongresu. Bylo mi dopřáno jej ukončit a mohl jsem se obrátit na účastníky proslovem, jehož jádrem bylo, že tato témata musí být ohniskem pastorace církve.

V Riu, na velkém stadionu Maracanã, jsme se účastnili jakési symfonie rodiny. Jediné symfonie, která našla svůj výraz podle jednotlivých kultur. Společným základem všech zkušeností byla vždy svátost manželství, tak jak ji církve střeží na základě Božího zjevení.

Při eucharistické oběti, jak v katedrále, tak především při té nedělní na Aterro do Flamengo Maracanã zazněla slova Písma svatého, která tvoří základ křesťanského pojetí rodiny, slova napsaná v knize Genesis a potvrzená Kristem v evangelium. Stvořitel na počátku učinil muže a ženu a řekl: *Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce a ti dva budou jedno tělo. A Ježíš dodává: Takže již nejsou dva, ale jeden. Proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuje.* Zde je tajemství úspěchu rodiny a zároveň zdroj jejího poslání, jímž je, aby dala zazářit

Moravské poutníky, kteří se zúčastnili generální audienci, pozdravil Svatý otec těmito slovy:

Vítám srdečně poutníky z Olomouce a Ostravy. Podle zbožné tradice je měsíc říjen zasvěcen svatému růženci, proto vás chci vybídnout k návratu a k novému ocenění společenství s Pannou Marií právě prostřednictvím této krásné modlitby. K tomu vám rád udělují své apoštolské požehnání. Chvála Kristu.

ve světle odlesku lásce trojediného Boha, Stvořitele a Vykupitele života.

Setkání v Rio de Janeiru se tak stalo výmluvnou epifanií neboli zjevením rodiny, která se ukázala v rozmanitosti svých vedlejších výrazů, ale také v jedinství své podstatné totožnosti, totiž jako sdílení lásky založené na manželství a povolání k tomu, aby bylo svatyní života, malou církvi, buňkou společnosti. Ze stadionu Maracanã v Rio de Janeiru, který se stal jakousi nesmírnou katedrálou, bylo vysláno do celého světa poselství naděje vytvořené prožitými zkušenostmi. Je to možné a radostné, i když náročné, žít věrnou láskou otevřenou životu. Je to možné podílet se na poslání církve a na budování společnosti.

Chci, aby dnes toto poselství znovu zaznělo na konci mé 6. mezinárodní cesty v tomto roce. Díky Boží pomoci a zvláštní ochraně Panny Marie, Královny rodiny, kéž je zkušenost prožitá v Rio de Janeiru zárukou nového pochodu církve po privilegované cestě rodiny a kéž je stejně přáním, aby společnost měla stále rostoucí zájem o věc rodiny, která je věcí samého člověka a civilizace.

Podle vatikánského rozhlasu

Liturgická čtení

1. čtení – Jer 31,7–9

Toto praví Hospodin: „Oslavujte Jakuba, jásejte nad prvním z národů, ať je slyšet váš jásot: Zachránil Hospodin svůj národ, zbytky Izraele! Hle, přivedu je nazpět ze severní země, shromáždím je od končin země; slepí a kulhaví budou mezi nimi spolu se ženami v naději a nedělkami; veliký zástup bude těch, kteří se sem vrátí.

Přicházejí s pláčem, ale útěchou je doprovázím; přivedu je k vodním proudům přímou cestou, na níž neklopýtnou. Stal jsem se totiž Izraeli otcem, Efraim je mým prvorozcem.“

2. čtení – Žid 5,1–6

Každý velekněz je brán z lidu a bývá ustanoven pro lid v jeho záležitostech u Boha, aby podával dary a oběti za hříchy. Protože sám je stejně podroben slabosti, je schopen cítit s chybujícími a bloudícími. A proto musí podávat oběti za hřích sám za sebe jako za ostatní lidi. Nikdo si však nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha jako Áron.

Tak si ani Kristus nepřisvojil slávu velekněžství sám, ale dal mu ji ten, který mu řekl: „Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil,“ jak říká i na jiném místě: „Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova.“

Evangelium – Mk 10,46–52

Když Ježíš a jeho učedníci s velkým zástupem vycházeli z Jericha, seděl u cesty slepý žebrák – Timaiův syn Bartimaios. Jakmile uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, začal volat: „Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou!“ Mnozí ho okřikovali, aby mlčel. On však křičel ještě víc: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“

Ježíš se zastavil a řekl: „Zavolejte ho.“ Zavolali tedy toho slepce a řekli mu: „Buď dobré mysli, vstaň, volá tě!“ On odhodil plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi. Ježíš se ho zeptal: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“ Slepce odpověděl: „Pane, ať vidím!“ Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila!“ A ihned začal vidět a šel tou cestou za ním.

Myšlenka na neděli

NEJTĚŽŠÍ SLEPOTA

Zamyšlení nad úryvkem Mk 10,46–52

Jdi, tvá víra tě zachránila.

Ježíš se blíží k Jeruzalému, aby zde oslavil své poslední i první Velikonoce. Jeho čas se naplňuje a končí jeho putování, při kterém chodil a dobře činil. Slepý žebrák Bartimaios, syn Timaiův, již dlouhá léta vysedává u jerišké brány a prosí kolemjdoucí o slitovnost. Poznává podle sluchu, že se přiblížil větší zástup, než jaký tu obvykle prochází. Tolik lidí se shromažďuje jedině kolem Ježíše. Dnes jako by tušil, že je to jeho poslední příležitost, chtěl by si vyprosit jinou, neocenitelnou almužnu, která zcela změní jeho dosavadní osud. Je-li tu opravdu Prorok a Divotvůrce, jistě jej uslyší: *Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!*

Možná, že tě udivuje, jak mu mohli bránit, když volal k Ježíši o smilování. Copak neviděli, jak veliká je jeho nouze? Mysleli na sebe, a tak raději umlčovali potřebnějšího. Nemůže být tato nezvyklá situace výmluvným obrazem toho, co se děje v tobě?

Tvá duše cítí, že strádá tmou, chtěla by volat po návratu světla, ale ty jí domlouváš, aby mlčela. Nevidíš, jak velice je ti zapotřebí uzdravení. Tvá slepota je těžká v tom, že nevidíš, jak jsi slepý.

Jak je možno dospět k této slepotě? Tento nebezpečný zákal začíná tím, že se pokoušíš zavírat oči před podstatou a závažností hříchu. Jestliže se ti začne zdát, že je to výhodné a nijak se nebráníš postupné ztrátě rozlišovací schopnosti svého duchovního zraku, jednou nenávratně překročíš kritickou mez a vstoupíš do slepoty.

Přestáváš-li rozlišovat nebezpečnost hříchu, přestáváš vnímat potřebu odpuštění a milosti, svátostné prameny jako by ztrácely na nezbytnosti, a tak se pozvolna, ale vytrvale z tvých obzorů vytrácí sám Bůh. Čím méně však vnímáš, jak potřebuješ Boha, tím více vnímáš sám sebe, až před tvým vyhaslým zrakem stojí nakonec jen jedno veliké JÁ. Ale toto JÁ už není skutečnost, nýbrž jen vysněná halucinace. Zdá se ti sice, že všechno vidíš přesvědčivě jasně, ale ve skutečnosti je to bludný kruh vlastní slepoty: natolik tě oslňují záblesky

vlastního rozumu, že už vůbec nemůžeš vidět skutečnou hloubku, šířku a výšku Boží pravdy a Boží svatosti, ani míru vlastní nemohoucnosti a ubohosti. Nejtěžším stavem slepoty je slepota, která již není schopna vidět ani vlastní slepotu.

Ať už je postupující zákal tvého duchovního zraku jakkoliv pokročilý, využij Ježíšovy blízkosti a volej spolu s Bartimaiem: *Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!* Vypořádej se rázně se všemi hlasy, které ti radí, abys mlčel. Je to samolibý hlas těla a světa. Nedbej na ně a nestyď se prosit o slitování. Dovol dobrým duchům, aby tě přivedli k Ježíši. Potřebuješ ovšem víru, že tě Ježíš může zbavit i choroby, o které nic nevíš, která je právě proto nebezpečná. Odlož především všechny bláhové obavy, že by tě Ježíšovo uzdravení mohlo omezit a poškodit. Jestliže se dnes bojíš, že přijdeš o své vidiny, v nichž ses zabydlel, je-li ti líto klamného světa hodnot, který sis vytvořil, je to jen proto, že už ani netušíš, co všechno bys mohl vidět, kdybys opravdu prohlédl.

Kdykoliv cítíš smutek, nepokoj, rozevranost, je to tím, že kalíš se tvůj zrak. Pro to pros: *Pane, ať vidím!* Připadá-li ti obtížné nebo zbytečné to, co ti ukládá Bůh skrze církev, dříve než to odmítneš, pros: *Pane, ať vidím!* Jestliže se ti zdá, že jsi odrostl stavu dítěte a že už nepotřebuješ na každém kroku svou Matku, modli se naléhavě: *Pane, ať vidím!* Jestliže jsi dospěl do stavu, že už nejsi schopen se modlit, řekni se zbytkem důvěry alespoň ta tři slova: *Pane, ať vidím!* Čím pevnější je tvoje přesvědčení, že nemáš důvod prosit o uzdravení, tím spíše by ses měl odvážit požádat Ježíše, který jde možná naposled kolem tebe, o poslední zázrak: *Pane, ať vidím!*

Pane, ať vidím pravý smysl svého života, ať vidím, jak vratké je to, na čem si zakládám, jak je pomíjivé to, co pro své potěšení vyhledávám, dej, ať vidím Tebe v těch, které těžce snáším, dej, ať vidím Tebe v těch nejubožejších a nejpoprvženějších. Prosím Tě, Pane, dej, ať vidím, kdo jsi Ty, a kdo jsem já.

Vlož do této kratičké prosby všechnu pokoru a víru, které jsi schopen, a zažiješ, že *Pán s tebou učiní velkou věc, takže tě naplní radost. Ježíš změní tvůj osud, jako se mění údolí na jihu země. Prosiš-li v slzách, žnout budeš s jásosem.*⁽¹⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. resp. žalm 126

Kde je moje večeřadlo?

Homilie Jana Pavla II. na »Statio nationis«
23. národního eucharistického kongresu v Bologni

První večeřadlo

Kde je moje večeřadlo, ve kterém bych mohl jíst se svými učedníky velikonočního beránka? (Mk 14, 14)

Tak se ptal Ježíš o Zeleném čtvrtku v Jeruzalémě. Když našli místo k večeři, připravili učedníci podle pokynů Mistra tuto privilegovanou místnost, kde se konala poslední večeře, při které Ježíš ustanovil Eucharistii jako svátost Nového zákona.

Vzal chléb, požehnal jej a dal učedníkům se slovy: »Vezměte a jezte, toto je moje tělo.« Totéž udělal s kalichem vína: Požehnal jej a dal svým učedníkům se slovy: »Vezměte a pijte, toto je má krev, krev úmluvy vylitá za mnohé. Čiňte to na mou památku« (srov. Mk 14, 22-24).

Vstupme v duchu v Jeruzalémě do posvátné místnosti, kde se konala poslední večeře a došlo k ustanovení Eucharistie. Vstupme současně do tolika míst ve všech částech světa, do nespočetných jiných »večeřadel«. V průběhu století v době pronásledování bylo nutno skrýt tyto místnosti v katakombách. Ani dnes bohužel nechybí takových situací, kdy křesťané musí slavít Eucharistii tajně, jako v dobách katakomb. Ale kdekoli se slaví posvátná hostina, ať už jsou to nádherné katedrály, bohaté na svou historii, nebo malé kaple v misijních zemích, vždy se spojují s večeřadlem v Jeruzalémě.

Je bezpočet těchto míst, ve kterých se obnovuje velikonoční večeře, zvláště v této naší zemi, v Itálii.

Dnes by se měla spojit všechna tato večeřadla. To je také smysl Národního eucharis-

tického kongresu, který představuje obdivuhodnou choreografii tohoto slavení, tuto zvláštní » velikonoční místnost«, nové »večeřadlo«, kde se slavnostním způsobem přítomňuje velké tajemství víry. Eucharistie se tu slaví jako dar a tajemství, zvedá se k nebi jako velká modlitba díky celého italského národa, který se již téměř dva tisíce let účastní eucharistické oběti.

Myslím při tom na počátky církve, na apoštoly Petra a Pavla, na mučedníky prvních století, na dobu po Konstantinově ediktu, na epochu církevních otců, učitelů církve, zakladatelů řádů a kongregací až do dnešních dnů. Neustávající je tento památník velkého eucharistického daru, který obsahuje dějinnou vykupitelskou milost, protože *Ježíš Kristus svým křížem vykoupil svět*.

Na prahu Velkého jubilea

Pro italský národ je toto poslední eucharistický kongres v tomto století: století, které bylo v měřících této planety svědkem **těžkých útoků člověka na pravdu o jeho vlastním bytí**. Ve jménu totalitárních živých ideologií obětovalo toto století miliony lidských životů. Ve jménu kritéria, které se nazývá svoboda, pokračuje ustavičně utlačování nevinných lidských bytostí, které se ještě ani nenarodily. Ve jménu blahobytu, který není schopn zaručit perspektivy štěstí, jaké slibuje, se mnozí domnívali, že se mohou obejít bez Boha. Je to tedy století poznamenané temnými stíny, ale také století, které **zachovalo víru předanou od apoštolů a dalo jí zazářit jasem svatosti**.

V duchovní pouti vstříc Velkému jubileu roku 2000 představuje tento eucharistický kongres důležitou etapu pro italské církevní obce. Svědčí o tom velký počet biskupů, kteří se mnou nyní koncelebrují Eucharistii, a velký počet věřících, kteří přišli ze všech částí Itálie. Pozdravuji jednoho každého zvláště. Zvláštní pozdrav adresuji mladým, se kterými jsem se včera setkal, rodinám a nemocným, kteří jsou spojeni s eucharistickým tajemstvím prostřednictvím svého tělesného a duševního utrpení.

Putování pouští

Shromáždění takto při této liturgii, která představuje společenství celé Itálie, volejme: *Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme*.

V prvním čtení dnešní liturgie se připomíná historie Izraele, vyvoleného národa, který Bůh vyvedl z Egypta z otrockého postavení a vedl jej po čtyřicet let pouští do zaslíbené země. Tento čtyřicetiletý pochod není jen historickým údajem; je to také velký symbol, který má svým způsobem obecný význam. Celé lidstvo, všechny národy jsou na pochodu jako Izrael a putují pouští tohoto světa. Jistě, každá země na této planetě má svou kulturu a civilizaci, která ji činí zajímavou a velkolepou. Ale to nemění nic na tom, že každá země z hlubšího pohledu zůstává pouští, přes kterou člověk kráčí do zaslíbené vlasti, do Otcova domu.

Vůdcem při tomto putování je ukřižovaný a zmrtvýchvstalý Kristus, který svou smrtí a zmrtvýchvstáním trvale potvrzuje cíl lidstva v jeho dějinách. Sama o sobě je poušť tohoto světa místem smrti: lidská bytost se zde rodí, roste a zde umírá. Kolik generací v průběhu staletí našlo smrt na této

Modlitba není nic jiného než vnitřní otevřenost vůči Bohu, vnitřní spojení s Duchem svatým.

P. Albert Auer

poušti. Jedinou výjimkou je Kristus. Jedině on přemohl smrt a zjevil život. Jen díky jemu mohou mrtví povstat k životu, protože jen on může provést člověka pouští času do slíbené věčnosti. Učinil tak již své Matce, učinil tak se všemi, kteří v něho věří a jsou příslušníky nového národa na cestě k nebeské vlasti.

V průběhu čtyřiceti let strávených na poušti potřeboval lid pro přežití manu. Poušť nebylo možno obdělávat, a proto nemohla nasycit lid při jeho putování: byla potřebná mana, která padala z nebe. Kristus, nový Mojžíš, živí lid Nového zákona zcela zvláštní manou. Jeho Tělo je pravý pokrm pod způsobou chleba; jeho Krev je pravý nápoj pod způsobou vína. Jsme udržováni při životě tímto eucharistickým pokrmem a nápojem.

Tajemství krve

Do tajemství krve nás uvádí druhé čtení, které je vzato z listu Židům. Apoštol píše: *Kristus přišel jako velekněz budoucích hodnot... vešel jednou provždy do svatyně... svou vlastní krví, a tím nám získal věčné vykoupení... A proto se stal prostředníkem nové smlouvy... Tím se povolaným dostává splnění slibu o věčném dědictví* (Žid 9, 11-12; 15).

Apoštol věnuje zvláštní pozornost **Kristově Krvi**, kterou opěvuje jedna eucharistická píseň: »Nejsvětější Krvi, Krvi vykoupení, ty léčíš rány hříchu.« To je pravda, kterou přesně formuluje inspirovaný apoštol: *Krev Krista, který skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskvrny, očistí naše svědomí od mrtvých skutků* (Žid 9, 14).

PŘEČETLI JSME...

Dva roky jsem bojoval o podávání přijímání na ruku. Nikdy bych to nebyl udělal, kdybych byl tušil, jaké to bude mít následky. Ted' bohužel neznám cestu, jak to vrátit zpět.

Kardinál Döpfner krátce před svou smrtí r. 1976

V některých zemích se stalo samozřejmým podávat svaté přijímání na ruku... Ale stále je hlasitější volání o politováníhodném nedostatku úcty k eucharistickým způsobům, nedostatku, který zatěžuje nejen osoby, které se proviňují takovým chováním, ale také pastýře církve.

Jan Pavel II in: O tajemství a úctě k Nejsvětější svátosti. 24. 2. 1980 Kap. 11.

Doba úpadku nebo rozkvětu církve vždy souvisí s tím, jak se zachází s Nejsvětější svátostí.

Kardinál John Fisher (zemřel mučednickou smrtí 1459)

Za nejhorší zlo pokládám moderní způsob podávání svatého přijímání.

Matka Tereza (na přímý dotaz skupiny biskupů, co pokládá za největší zlo a příčinu současné krize v církvi)

V poslední době se zvláště u nás hovoří o podávání hostie na ruku. Vedeme kolem toho žabomyší válku.

Kardinál M. Vlk

Jsou to dva významy Eucharistie, které se pojí zvláště těsně s naší dnešní úvahou. Eucharistie je výživou: je **pokrmem a nápojem**. Současně Eucharistie, jako »vydané Tělo« a »vylitá Krev« je **pramenem našeho očištění**. Prostřednictvím Eucharistie Ježíš Kristus, Vykupitel člověka a jediný Spasitel světa, nejenže zůstává **mezi námi**, ale také **v nás**. Svou milostí v nás zůstává *včera, dnes i navěky* (Žid 13,8).

Plody Eucharistie a kongresu

Tento eucharistický kongres chce toto všechno vyjádřit sborově a důrazně pro Boží slávu a pro obnovu lidského svědomí, pro posilu Božího lidu. Chce zdůraznit, že **Eucharistie je největší Boží dar lidstvu**. Jako taková je základem každého pravého daru člověku, je **základem každé autentické solidarity**.

Hleďte s důvěrou ke Kristu, obnovte svou lásku k němu, který je **skutečně přítomen v Nejsvětější svátosti!** On je božským Hostem duše, posilou v každé slabosti, silou v každé zkoušce, útěchou

v každé bolesti, Chlebem života, nejvyšším cílem každé lidské bytosti.

Z Eucharistie nám tryská síla, abychom se vyrovnali za všech okolností s požadavkem pravdy a s povinností soudržnosti. Národní eucharistické kongresy představují dlouhou tradici ve službě člověku; tradici, kterou zde v Bologni dnes odkazujeme křesťanství třetího tisíciletí.

S pohledem upřeným na Eucharistii, ústřední tajemství naší víry, prosíme: Pane Ježíši, Boží Slovo vtělené v lůně Panny Marie, provázej kroky italského národa na cestách spravedlnosti, solidarity, smíření a pokoje.

Dej, ať Itálie zachová nedotčené lidské a křesťanské hodnoty, které ji učinily velkou v průběhu staletí. Z nespočetných svatostánků, jimiž je poseta tato země, kéž vyzářuje světlo pravdy a teplo lásky, na nichž spočívá naděje na budoucnost této země i celého světa.

Podle L'Osservatore Romano
29. 9. 1997

*Překlad -Iš-
Mezilitulky a zvýraznění
redakce Světla*

80. APOŠTOLSKÁ CESTA JANA PAVLA II.

Ve dnech 2. – 6. října vykonal Jan Pavel svou 80., v letošním roce 6. pastorační cestu mimo území Itálie. Cílem jeho cesty bylo hlavní město Brazílie Rio de Janeiro, kde se konalo 2. celosvětové setkání rodin.

Rio je velkoměsto s 8 mil. obyvatel. Brazílie je federace 26 států. Má 150 mil. obyvatel, z nich 56 % jsou běloši. 40 % obyvatelstva je mladší než 15 let. Je to země velkých ekonomických protikladů mezi bohatými a krajně chudými, panuje zde značné rasové napětí a známé jsou brazilské masakry dětí.

94 % obyvatelstva jsou katolíci. Je to země s nejpočetnější katolickou církví světa. Církve zde spravuje 33 arcidiecézí a 196 diecézí. Z 13 tis. kněží je 8 tis. kněží řeholních. Na jednoho kněze zde připadá 10 tis. věřících. I přes tuto velkou katolickou většinu působí v zemi řada velmi výbojných sekt. Katolicitu ohrožují také různé nezávislé evangelické církve a letniční hnutí. Při poslední papežské návštěvě v r. 1991 vystupovaly tyto sekty proti hlavě katolické církve velmi výbojně. Sekty disponují řadou televizních stanic a starají se soustavně o vymývání mozků.

Brazilský parlament připravuje řadu zákonů, které jsou vůči rodině nepřátelské. Otázka rodiny je v současné době v Brazílii jedním z velmi horších problémů.

Po příletu 2. října se uskutečnil přivítací ceremoniel, po kterém se papež odebral ihned na odpočinek.

3. října sloužil ráno soukromě mši sv. v arcibiskupské rezidenci. Pak se v paláci Laranjeiras setkal s brazilským prezidentem. Po obědě se sešel s brazilskými biskupy a s delegáty Světového kongresu o rodině, který předcházel tomuto setkání. V sobotu 4. října dopoledne sloužil mši svatou v katedrále v Riu pro stejnou společnost. Cestou z katedrály do rezidence udělal dvě zastávky: u nemocnice a u věznice Frei Caneca. Do obou těchto zařízení poslal svůj zvláštní list. Odpoledne se na stadiónu Maracanã setkal s rodinami a přijal jejich svědectví. V neděli 5. října ve stejném prostředí celebroid slavnou mši svatou, ke které se sešlo více než dva milióny věřících. Odpoledne se setkal s přípravným výborem Světového dne rodiny. Do Říma se vrátil ráno v pondělí 6. října.

Svatý otec se v Rio de Janeiro představil jak »architekt budoucnosti rodiny«. Jan Pavel II. je skutečným prorokem rodiny podle Božího řádu. Pro rodiny, které se tu sešly z celého světa, a také pro všechny ostatní rodiny světa vytyčil budoucnost rodiny jako symbiózu »architektury Boží« a »architektury lidské«.

-ire-

Když smrt klepe na dveře člověka, zve jej, aby poznal svou vlastní existenci a přemítal o Kristu... Když se člověk spojí s utrpením Kristovým, lidské utrpení se stane nástrojem duchovní zralosti a velkolepou školou lásky podle evangelia.

Papež v dopise nemocným v Riu

Kristus zná konečný cíl každého člověka. Svou spravedlností napravuje lidskou spravedlnost, svým milosrdenstvím vítězí nad zlem a hříchem. Dovolte Pánu, aby přebýval ve Vašich srdcích! Svěřte mu své zkoušky. Pomůže Vám je snášet.

Papež v dopise vězňům v Riu

DĚDICTVÍ OTCŮ ZACHOVEJ NÁM, PANE

17

17. Cyrilometodějská mariánská úcta

Východní spiritualita byla od počátku plná úcty a lásky k Bohorodičce. V prostředí této spirituality vyrůstali svatí Cyril a Metoděj a duchovně sílili z mariánského pramene. Bohatá východní bohoslužba slavila s okázalostí mariánské svátky. Jak mniši v monastýrech, tak ostatní Boží lid ve městech a vesnicích čerpali zde posilu k pokroku v křesťanském životě.

Na svátek uvedení Páně do chrámu (2. února), kdy liturgie připomíná setkání P. Marie se starcem Simeonem při obětování v chrámě, zpívali i naši slovanští apoštolové v hymnu sv. Ondřeje Krétského: „*Vchází svatá Matka, vznešenější než sama svatyně, aby svět pohlédl na toho, který se dnes podrobuje zákonu, jehož je Původcem.*“ – Mezi hlavní mariánské slavnosti patřilo také Nanebevzetí P. Marie. Tento svátek, který býval odedávna slaven na mnoha místech, učinil na Východě závazným císař Mauricius v 6. století. – Z cyklu pro-

mluv svatého Ondřeje Krétského o Narození P. Marie je znát, že v té době býval i tento svátek všeobecně slaven. – Na základě apokryfního evangelia sv. Jakuba, kde se mluví o přijetí tříletého děvčátka Marie mezi chrámové dívky, slavili východní křesťané už před sedmým stoletím svátek Obětování P. Marie.

Všechny tyto mariánské svátky světili naši slovanští apoštolové, a tak díky jim tvořila mariánská úcta základ našeho duchovního života od okamžiku našeho zrození z vody a Ducha svatého. Matka Hlavy vykoupeného Božího lidu, Ježíše Krista, je Matkou také všech údů jeho Těla, tedy Matkou každého, kdo patří k jeho Božímu lidu. To je povzbuzující pravda naší víry. Vedle tělesné matky máme každý duchovní Matku. Vedle pozemské matky máme Matku v nebi. Maria, naše duchovní Matka, nám dala život, když nám dala Původce života. Mariino mateřské srdce je plné lásky k nám a péče o nás, jak dosvědčuje její poselství z Fatimy a Lurd. Díky jejímu starostlivému doprovodu vykoupeného Božího lidu dějinami vstříc jejímu božskému Synu vyznačuje Církev teplo a jas do chladné a bezejmenné technické civilizace. To ona stále vrací vlídnou tvář naší modré planetě, vyčerpané, znečištěné a zdeptané lidskou chamtivostí a hříchem.

Maria, Matka Božího lidu, Matka Božích dětí, je Matkou každého z nás! To je ten podstatný rys všeobecné Církev, velké Boží rodiny, ve které vládne pokoj a pravý rodinný duch, protože je zde Matka. Co by byla rodina bez matky? Každý chápe, že rodina bez matky postrádá teplo a přívě-

tivost domova. To chápali spoluštití bratři, a proto měli úctu a lásku k Ježíšově Matce. Tomu dobře rozumí Církev na Východě i na Západě, když odedávna šíří mariánskou úctu. Zvláštní stesk a smutek je patrný u těch našich bratří, kteří ve své rodině nedoceňují, ba přehlížejí matku. Až objeví v Marii také svou Matku, jediné ona je přivede nazpět do jednoho otcovského domu, k jednomu stolu.

Matka je v každé rodině prvním vzorem a učitelem dítěte. Především k ní se dítě obrací v nejtělejší věku svého života, tak jako v pozdějším věku potřebuje zase spíše osobní přístup a vzor zase spíše otce. Boží děti jsou ve stálém spojení s nebeskou Matkou, s Marií, která je vede k Otci. Svatá Panna září mravní krásou, která uchvacuje každého, kdo touží plnit Kristův příkaz: „*Budte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.*“ (Mt 5,48)

Už sv. Ambrož nám připomíná to, co zdůraznil II. vatikánský koncil, že Bohorodička je vzorem Církev ve víře, lásce a dokonalé jednotě s Kristem. S jakou vírou pohlížela Maria Panna do tváře našeho Spasitele, když brala božské dítě do náručí! Anebo když pak stála pod jeho křížem! Maria je nedostupný vzor lidské bytosti, do níž se vešel celý Bůh. Proto odedávna zasvěcovali naši předkové oltáře „*ke chvále Nejvyššího, pod ochranou jeho Rodičky.*“

Maria, jako všichni Kristem vykoupení lidé, je především údem tajemného Kristova Těla. Současně je však také Matkou tohoto Těla, Matkou Církev. Matka je především tam, kde se rodí její dítě, takže Maria je u každého křtu.

Ve chvíli svátostného proměňování chleba a vína v živé Tělo a Krev Kristovu stojí Maria u každého oltáře a u každého kněze. Vždyť i toto Tělo je z Mariina těla a tato Krev je z krve Marie Panny. Maria bdí s láskou i nad každým eucharistickým přijímáním Těla a Krve Kristovy, protože tím ona sama roste do své plnosti v tajemném Těle, v Církví. Spojitost mezi Bohorodičkou a oltářem je u nás známa už od dob cyrilometodějských. Už sv. Jan Zlatoušlý, jeden ze čtyř velkých učitelů Církev na Východě, spatřuje na Golgotě dva oltáře: Kříž, na němž se obětoval Kristus, a srdce Matčino, v němž obětovala Krista a byla obětována i láska Matky. Ve chvíli, kdy zmučené tělo Kristovo spočívá na klíně Marie, oba oltáře se spojují v jediný. Matčino obětí splývá v jedno se Synovou obětí, v jednu obětí za hříšné lidstvo. V tomto smyslu četné chrámy a oltáře mariánské jsou výrazem vděčnosti také Marii za její obět. Bez Mariiny přítomnosti by každý Kristův oltář byl prázdný. Jako sv. Cyril a Metoděj prožívali tajemství Kristovy obětí mariánsky, tak je prožívali také jejich následovníci. Proto také podle legendy jeho žáci uložili tělo prvního moravského arcibiskupa Metoděje nalevo vedle oltáře Bohorodičky ve velkém moravském chrámu. Pro nás však není důležité jeho tělo, jako spíše duch sv. Cyrila a Metoděje. Je to duch zbožnosti, krácející cestou Marie k Bohu.

Pokračování příště

Vděční lidé jsou jako úrodná pole. Vracejí to, co přijali, mnohonásobně zpět.

A. v. Kotzebue

* * *

Klíčem k lidskému srdci není naše chytrost, nýbrž jediné naše láska.

Hermann Bezzel

* * *

Dobro, pro které se rozhodneme, nás nikdy neochudí; učiní lepšími a šťastnějšími druhé i nás.

Georg Moser

Velké svědectví

Projev Svatého otce na stadiónu Maracanã
4. října 1997

**Braňte... aby odporný zločin potratu, hanba lidstva, neod-
suzoval ty, kteří se mají narodit, k nespravedlivé popravě.
Braňte vaše rodiny jako cenný a nenahraditelný dar; braňte
je spravedlivými zákony, které potírají bídu a ránu nezaměstnanosti a které dovolují rodičům, aby splnili své vlastní poslání. Pomáhejte jim! Je ve hře vaše budoucnost.
Milujte rodiny, které se shromáždily zde v Rio de Janeiru
ze všech zemí a ze všech národů.**

Bud'te vítáni!

Drahé rodiny celého světa, pomocí rádia a televize sledujte toto setkání. Zdravím vás všechny se zvláštním dojetím a žehnám vám!

Děkuji vám za vřelé projevy víry a radosti, které jste mi dnes prokázali, abyste nám pomohli zamyslet se nad skutečností, že rodina je dar a úkol pro osobu a pro život, že je to naděje lidstva. I umění se stalo nástrojem pro šíření poselství angažované lásky a života, obdivuhodného to Božího daru. Dali jste nám pocítit účast na tom, co ve vás uskutečnil Bůh, Autor manželství a Učitel života. A vydali jste také svědectví o tom, co jste přijali spolu s jeho milostí. Není snad pravda, že Pán v nejrůznějších situacích, také uprostřed utrpení a těžkostí, vás stále doprovázel? Ano! Pán nové smlouvy, který přišel, aby vás hledal a také vás našel, vás ustavičně doprovázel na vaší cestě. Bůh a náš Pán, Autor manželství, vás spojil, zahrnul vás nadmíru bohatstvím své lásky, abyste byli šťastni.

Chtěl bych v krátkém shrnutí zopakovat to, o čem jste rozjímali po intenzivní katechetické přípravě ve shodě s učitelským úřadem církve v rodinných sdruženích, v diecézích, ve farnostech, v hnutích a společenstvích. Byla to nepochybně obdivuhodná příprava, jejíž ovoce zde nyní přinášíte pro požehnání a radost všech.

Rodina je dědictví lidstva, protože podle Božího záměru se skrze ni má uchovat přítomnost člověka na Zemi. V křesťanských rodinách založených na svátosti manželství víra obdivuhodným způsobem ozařuje Kristovu tvář, jas pravdy, která naplňuje světlem a radostí rodinné krby, jejichž život se inspiruje evangeliem. Bohužel dnes se šíří světem falešné poselství o štěstí, které je neuskutečnitelné a navíc nekonstruktivní, protože přináší s sebou jen spoušť a roztrpčení. Štěstí se nezíská tím, že jdeme cestou svobody bez pravdy, protože to je nezodpovědná cesta egoismu, která rozděluje a trhá rodinu i společnost.

Není pravda, že manželé, jako by byli otroci vlastní křehkosti, by si nemohli zůstat věrní ve vzájemném a úplném darování až do smrti! Pán, který vás povolal, abyste žili v jednotě »jednoho těla«, jednotě těla i duše, jednotě celého života, vám vlévá také sílu pro tuto věrnost. Ta vás povznáší a způsobuje, že tato jednota nejde vstříc riziku zrady, protože zrada vás připravuje o důstojnost i o štěstí a vnáší do rodinného krbu rozdělení a trpkosti, jejichž oběťmi jsou především děti. Nejlepší ochranou rodinné jednoty je věrnost, která představuje dar Boha věrného a milosrdného, který vykoupil jeho lásku.

Chtěl bych zde znovu hlasitě volat po naději a svobodě.

Foto L'Osservatore Romano – Internet

Rodiny Latinské Ameriky a celého světa: nenechte se svést lživým poselstvím, které ponizuje národy, útočí na nejlepší tradice a hodnoty a způsobuje, že na děti dopadá tolik utrpení a neštěstí. Rodina propůjčuje světu důstojnost a osvobozuje ho autentickou pravdou o lidské bytosti, o tajemství života, Božího daru, o muži a ženě, kteří jsou Božím obrazem. Je třeba bojovat za tuto věc, aby zůstalo zachováno vaše štěstí a budoucnost lidské rodiny. Dnes odpoleďne, kdy se zde rodiny celého světa drží za ruce, jak chtěly vytvořit obrovský řetěz lásky a věrnosti, obracím se s výzvou na všechny, kteří se podílejí na budování nové společnosti, ve které vládne civilizace lásky: braňte své rodiny jako vzácný a nenahraditelný dar! Braňte je spravedlivými zákony, které potírají bídu a ránu nezaměstnanosti a které současně umožňují rodičům, aby splnili až do konce své vlastní poslání. Jak mohou mladí lidé zakládat své rodiny, když nemají prostředky, aby je udrželi? Bída rozbíjí rodinu, brání jí v přístupu ke kultuře a k základnímu vzdělání, kazí mravy a ohrožuje vznik a zdraví mladých i dospělých. Pomáhejte jim! Je ve hře vaše budoucnost.

V moderní historii existují početné sociální fenomény, které nás vyzývají, abychom zpytovali svědomí, pokud jde o rodinu. V mnoha případech je třeba se studem přiznat, že došlo k chybám a omylům. Jak nepra-

nýřovat to chování, které je vedeno nevázaností a nezodpovědností, která nakládá s lidskými bytostmi jako s nějakými věcmi nebo s nástroji na uspokojení pomyslné a prázdné rozkoše? Jak nereagovat na nedostatek úcty, na pornografii a na všechny druhy vykořisťování, na které doplácí především děti, a to nejvyšší cenou? Společnosti, které se nezajímají o dětství, jsou nelidské a nezodpovědné. Rodiny, které nevychovájí úplně své děti, které je opouštějí, dopouštějí se těžké nespravedlnosti, ze které budou skládat účty před soudnou stolicí Boží. Víím, že nejedna rodina se stala obětí těchto a ještě horších situací.

V takových případech je třeba apelovat na solidaritu všech, aby děti přestaly být oběťmi jakékoli formy chudoby: bída ekonomická a především bída morální jsou původcem fenoménu, na který jsme upozornili ve svém Dopise rodinám: Existuje mnoho sirotků dosud žijících rodičů! (srov. č. 14).

Jak připomněl kardinál předseďa papežské rady pro rodinu, jako skutečný symbol účinné lásky a plod prvního světového setkání rodin v Římě vzniklo v Rwandě »městečko dětí«, vybudované za pomoci mnoha osob a mnoha velkodušných institucí; a buduje se další v Salvador da Bahia, v oněch bažinatých krajinách, které jsem navštívil a kde jsem se obrátil s výzvou naděje k lidské

Pokračování na str. 9 ☺

Zde by měly kvést růže

Sv. Terezie z Lisieux, nová učitelka církve, se svým poselstvím neobrací jen k osobám zasvěceného života. Jakkoliv nacházela v klášterním životě na Karmelu nejlepší duchovní prostředí pro naplnění svých ideálů, je nosná myšlenka jejího duchovního života adresována všem, kdo touží milovat Boha.

Kdykoliv Ježíš mluví o Bohu, mluví o něm především jako o Otci, a to stejně tak jako o Otci svém, tak i Otci nás lidí. Jestliže takových zmínek najdeme v Novém zákoně na 150 a jestliže v jediné modlitbě, které nás Ježíš naučil a kterou nám doporučil, se máme k Bohu obracet jako ke svému Otci, nejedná se o výraz symbolický a náhodný, nýbrž zásadní. Bůh Otec, jehož je Ježíš Synem, je současně Otcem naším:... *vystupuji k Otci svému a Otci vašemu, Bohu svému i Bohu vašemu* (Jan 20, 17).

Věčné Slovo nemá žádný výstižnější obraz, který by vyjadřoval, jaký má být náš vztah k Bohu, než je vztah mezi dětmi a otcem. Je to smysl celého našeho života, abychom *byli syny nebeského Otce* (Mt, 5, 45). Je to Otec, který je *dokonalý* (Mt 5, 48), starostlivý (Mt 6, 26nn), milosrdný (Lk 6, 36; 15, 1nn), milující (Jan 14, 23).

Náš vztah k němu by měl odpovídat dokonalosti Otce: *Budte dokonalí, jako je dokonalý váš Otec* (Mt 5, 48).

Poznávání Boha, které nenaplňuje současně srdce opravdovou, hluboce prožívanou láskou, které člověka od základu neproměňuje, není pravým poznáním, je jen planou vědou pro vědu.

* * *

Církev přežije tam, kde žijí svatí.

P. Werenfried van Straaten

jedině správný vztah k Původci všeho dobrého.

Takovým neutěšeným vztahem není ovšem poškozen Bůh a Otec, ale samotný člověk, který nepřijímá stav a postavení v řádu bytí, pro které jej Bůh stvořil a také vlastní smrtí vykoupil. O co se takto připravuje, pozná člověk beze zbytku teprve v době, kdy už nebude mít možnost nijak si vynahradiť vlastní vinou utrpenou ztrátu. Bůh sám pak jej za jeho života nechce a nebude nutit, aby se zachoval podle pravdy a spravedlnosti. Přesto zůstává laskavým Otcem, který si volí jiné cesty, aby své děti přivedl zpět do svého otcovského domu.

Kde se rozmohl hřích, tam se v míře ještě daleko štědrěji ukázala milost (Řím 5, 20). Je to snad náhoda, že v závěru století, které tak velice poznamenalo pyšné sebevědomí »dospělého« člověka, posílá Bůh světu světici, která celým svým životem demonstruje zcela opačný postoj? Je to náhoda, že na konci dalšího století, které s krutou bezohledností ukazuje, kam až zachází domnělá »dospělost« člověka, je tato světice představena světu jako **učitelka nejlepšího postoje k Bohu a Otci?**

Rozhodně to není náhoda, stejně jako nebyla náhoda, že se setkali muž a žena, kteří pochopili své rodičovské poslání tak, že si předsevzali ve století pozitivistického materialismu **vychovat světu světici**. Rodiče Martinovi vytvořili pro své děti Bohem chtěné prostředí, aby si tak i z vlastní lidské zkušenosti utvořily přiměřenou představu a správný vztah k nebeskému Otci. Nejmladší

z dcer, sv. Terezie od Dítěte Ježíše, která jako malé dítě udivovala postojem a náhledy dospělého člověka, jako dospělá do plné hloubky pochopila, prožila a uskutečnila to, co si Bůh zvolil a na co lidé nechtějí myslet: **zůstat dítětem v Boží náruči.**

Univerzitou této učitelky byl krátký život kontemplativní řeholnice, v němž dospěla k poznání moudrosti skryté před učenými teology. Terezie totiž nešla za poznáním pravdy pouze rozumem, ale především srdcem a vůbec celým svým životem. Poznávání Boha, které nenaplňuje současně srdce opravdovou, hluboce prožívanou láskou, které člověka současně od základu neproměňuje, není pravým poznáním, je jen planou vědou pro vědu. Tereziino poznávání začínalo i končilo v srdci, a tak dospěla k moudrosti nejvyšší a nejceněnější, která byla potvrzena a dokonale prověřena jako zlato v ohni. Spočinula jako dítě v Boží náruči tak bezvýhradně a odevzdaně, že její postavení nemohly narušit ani nejtěžší zkoušky tělesného utrpení a úplné duševní opuštěnosti a vyprahlosti. Terezie dokázala přesvědčení o poznání pravdě jen svou ryzí vírou a bezmeznou důvěrou, posilována vědomím, že tak do důsledků

následuje svého Pána, Miláčka a Ženicha. Nebyla by schopná přijmout dobrovolně takové krajní sebeobětování, které dalece překročilo hranici řeholních slibů, kdyby nebyla ve své víře skálopevně přesvědčena, že i když se svíjí v žáru kruté a stravující nemoci, doprovázené vnitřní duchovní pouští, je a zůstává bezmezně milujícím a milovaným dítětem na Božím klíně tak, jak byla milující a milovanou princeznicou na klíně svého tatínka.

Málokdo z nás najde odvalu k dobrovolnému souhlasu s takovou obětí do krajnosti, ale každý z nás by měl přijmout její život jako důkaz, že »malá cesta«, Boží dětství, je jediný realistický vztah člověka k Bohu. Dost možná, že k tomu, čeho se zatím bojíme, najdeme více odvahy, až odložíme svou demobilizující dospělost a přijmeme znovu důvěryplný postoj dítěte, které má nekonečně milujícího, nekonečně mocného Tatínka, z jehož nekonečné lásky a nekonečné moci se zrodilo jeho nekonečné milosrdenství. *Kdo to čte, rozuměj!* (Mt 24, 15). Vidíme nicméně, že Terezička našla a dále nachází i tak důsledné následovnice, jako je např. bl. Edita Steinová, která místo peklem tuberkulózy prošla peklem koncentračního umučení, nebo Anička Zelíková, která se Terezičce v tolika směrech podobá.

Nebojte se, milí čtenáři a čtenářky, stát se znovu dětmi. Nebojte se, že Bůh bude od vás žádat více, než kolik unesete. I to, co tak jako tak musíte nést, stane se vám lehčí, půjdete -li ve šlépějích učitelky z Lisieux. Ale bojte se těch, kteří, sami duchovně zestárlí, by vás chtěli zbavit samé možnosti vašeho duchovního dětství a převést vás do bezútešného stavu rozumářských dospěláků, kteří už odrostli Božímú klínu. Bojte se těch,

Člověk se dívá na to, co má před očima. Bůh se dívá do srdce.

1 Sam 16, 17

* * *

Víra, to je přemíra, která odpovídá na přemíru Boží lásky.

bl. Alžběta Catezová

* * *

Když naleznete jednotu s Bohem, pocítíte hlad po Božím slovu a vaše srdce bude přetékat radostí, moje milé děti.

Královna míru

25. 1. 1997

kteří ačkoliv jsou povoláním duchovní, spíše než k Terezičce, profesorce pravé svatosti, si pro svoji moudrost chodí k Erichu Frommovi a chtějí nás přesvědčit o naší vývojové zostalosti, když cítíme potřebu Boha jako Otce. Ne my jsme si vymysleli Boha, ale Bůh si nás vymyslel. A vymyslel si nás ve své lásce jako své děti.

Když jsme byli ještě dětmi, bývalo nám na otcově a matčíně klíně dobře, ale protože jsme chápali jen jako děti, nedokázali jsme náležitě ocenit a vychutnat své jakoby samozřejmé štěstí. Nyní, když jsme dospělí a byli bychom toho teprve schopni, nemáme odvalu a pokoru vrátit se do stavu dětství. Prosme novou učitelku Církve, aby nám pomohla **překročit práh dětství**, zřící se své domnělé duchovní dospělosti a vrátit se na Boží klín. To není krok zpět, jak by se mohlo lidsky zdát. To je naopak milový skok vpřed k jedinému od věčnosti určenému cíli každé lidské bytosti. To je jediná cesta ke svatosti a *to je Boží vůle: naše posvěcení* (Sol 4,3). Za všechny, kteří nemohou pochopit, o čem je v těchto řádcích řeč, modleme se s prostotou a důvěrou dítěte: *Pane, ať vidí!* (srov. Mk 10,52) ať aspoň nešlapou po zahradách, kde by měly kvést růže.

-Iš-

Velké svědectví

☞ *Pokračování ze str. 7*

podnikavosti během své první apoštolské návštěvy v Brazílii v červenci 1980. Toto úsilí s sebou přináší poselství a výzvu, s níž se obracím vašim prostřednictvím, rodiny z celého světa, na veškeré lidstvo: přijměte své děti s odpovědnou láskou; braňte je jako Boží dar od prvního okamžiku jejich početí, kdy se lidský život rodí v lůně matky; aby odporový zločin potratu, hanba lidstva, neodsuzoval ty, kteří se mají narodit, k té nejnespravedlivější popravě: popravě nejnevinnějších lidských bytostí! Kolikrát jsme slyšeli z úst matky Terezy z Kalkaty prohlášení o nesmírné ceně lidského života od počátku jeho početí v životě matky a o odmítání jakéhokoliv gesta potlačujícího život? Slyšeli jsme její svědectví při prvním setkání rodin v Římě. Smrt umlčela její rty. Ale poselství matky Terezy ve prospěch života zůstává stále více důrazné a přesvědčivé.

Na tomto stadiónu, který díky hře světél vypadá, jako by byl složen z katedrálních oken, chce dnešní slavnost volat všechny k velkému a vznešenému úkolu, pro který si vyprošujeme pomoc všemohoucího Boha:

Za rodiny, aby spojeny Kristovou láskou, pod pastoračním vedením aktivně přítomné ve společnosti, pověřené posláním humanizovat, osvobodit a budovat svět podle Kristova Srdce, se staly skutečnou nadějí lidstva.

Za mládež, aby se s velkým nadšením připravovala na své vlastní rodiny zítřka, vychovávala sama sebe ve velké lásce, která je otevřená vůči druhému, schopná naslouchat a odpovídat, přijímala úkol velkodušného sebedarování i za cenu osobních obětí, schopná vzájemného pochopení a odpuštění. Za takovou mládež!

Foto L'Osservatore Romano – Internet

Včera, když jsem hovořil v Radiocentru, děkoval jsem Rio de Janeiru za velkou inspiraci. Zde se velkoryse doplňuje lidská architektura a božská architektura. To mi dalo inspiraci spojit obdivuhodně rodiny a manželství, jak v Boží rovině, tak v rovině lidské. Tyto dvě architektury, božská a lidská, se doplňují. A jak se doplňují? Zdají se zde správná a nezbytná dvě slova: láska a odpovědnost. Dospěl jsem k tomuto závěru již před padesáti lety: láska a odpovědnost. To se mi jeví jako dobrý princip k propojení dobra obou architektur: božské a lidské – manželství a rodiny.

Rodiny celého světa, chci zakončit opakováním výzvy: *Budte živými svědky Ježíše Krista, který je cesta, pravda a život* (srov. Dopis rodinám 23)! Dovolte, aby srdce přijala ovoce teologicko-pastoračního kongresu, který právě skončil. Aby pokoj a milost Boha, našeho Otce, a našeho Pána Ježíše Krista byly provždy s vámi (srov. 2 Kor 1,2)

**Maria, Královno rodiny,
Trůne moudrosti,
Služebnice Páně,
oroduj za nás!**

Podle L'Osservatore Romano,
překlad -Iš-

Ovoce dětského utrpení

Z dopisu ze severního Slovenska

Bylo to před Vánocemi v roce 1976. Vypadla nám jedna hodina vyučování. Moje kamarádky šly do cukrárny, ale mě napadlo, že bych mohla jít do dětské nemocnice na návštěvu k dětem. Přišla jsem k lůžku 14leté Janičky. Daly jsme se do hovoru. Když slyšela, že jsem katolička, našla ke mně důvěru a světila se mi se svým trápením:

»Před pěti lety jsem šla k prvnímu svatému přijímání. Připravila mě k němu babička, protože rodiče jsou ve straně a nemají rádi náboženství. Tatínek je vysokým úředníkem a maminka učitelkou. Když se dověděli, že babička mě vede k Bohu, tatínek ji vyhodil z domu.

Podávalo se mi jí najít a ukryla jsem ji ve své světničce bez vědomí rodičů. Po deseti dnech ji tatínek našel. Zbil ji a vyhodil ji ještě surověji než předtím. Bylo to právě 25. prosince. I mě strašně zmlátil a od té doby jsem více v nemocnici než doma. Babičku našli zmrzlou za kosterem. Policie nepodnikla proti mým rodičům vůbec nic.

Teď mám před sebou těžkou operaci. Podívej se na moji bouli za uchem. Stále se zvětšuje. To mě udeřil tatínek. Ráda

Láska může nahradit dlouhý život. Ježíš se nedívá na čas; v nebi přece žádný čas není. Dívá se jen na lásku.

Sv. Terezie z Lisieux

bych přijala svatě přijímání. Můžeš mi to zařídít? Bude to moje druhé a asi poslední.“

Slíbila jsem jí, že jí pošlu kněze se svatým přijímáním a někdy po operaci ji navštívím. Ale mohla jsem do nemocnice přijít až za dva týdny. Řekli mi, že Janička před třemi dny zemřela.

Napsala mi před smrtí dopis. Při operaci ztratila zcela sluch. K její smrtelné posteli přišli její rodiče. Ale už to nebyli bezcitní lidé. Dali jí vědět, že se změnili.

Protože s ní již nemohli mluvit, vyňal tatínek z náprsní kapsy obrázek Ukřižovaného, který našel v jejím pokojíčku, a na druhou stranu napsal: „Janičko, ty jsi náš ukřižovaný Kristus. Já už nejsem úředník a maminka už neučí. Pracuji v táboře jako dělník a maminka je prodavačkou. Vystoupili jsme ze strany. Děkujeme ti.“

Janička zemřela 8. ledna 1977.

A. M. H.

O původu růžence (3)

Mluvíme-li o původu modlitby sv. růžence, máme tím na mysli modlitbu, ve které je spojeno opakování modlitby Zdravas, Maria s rozjímáním o životě Pána Ježíše. V takové podobě vznikla tato modlitba v 15. století zásluhou kartuziánů Adolfa z Essenu (†1439) a opata Dominika Pruského (†1460). Tento Dominik již jako novic přišel s myšlenkou vložit po jménu Ježíš v modlitbě Zdravas, Maria větu z evangelia, takže v průběhu 50 Zdravasů prošel modlicí se ve zkratce celé evangelium. Adolf z Essenu nazval tuto modlitbu se svým spisem Rosarium – (Věvec z růží). V r. 1444 rozšířil Dominik počet Zdravasů a příslušných vět na 150. Adolf z Essenu pokládá právě rozjímání o životě Páně za podstatnou složku růžence. Již z dřívější doby jsou však známa »tajemství«, vkládaná do opakovaných Ave. Tak kolem r. 1300 vznikl v cisterciáckém klášteře sv. Tomáše v Trevíru rukopis, který popisuje »tajemství« počínající stvořením světa a končící posledním soudem. Taková tajemství se vkládala do Ave proto, aby se předešlo bezmyšlenkovitému opakování slovní modlitby.

Výše zmíněný Dominik Pruský není ovšem sv. Dominik, zakladatel řádu dominikánů. Ten žil o 200 let dříve (1170–1221), kdy ještě růženec jako takový nebyl znám. Ani v jeho životopise (Dietrich v. Apola †1297) ani v aktech o svatořečení (1233) není zmínka o tom, že by sv. Dominik byl autorem růžence. Za původce růžence jej mylně označil ve své legendě o dvě stě let později dominikán Alanus de Rupe (†1475), který byl horlivým šířitelem tehdy již existující modlitby růžence a který se mylně domníval, že sv. Dominik založil jak řád, tak i modlitbu růžence. Pravdou ale je, že sv. Dominik se se svými spolubratry modlil tzv. malé hodinky Panny Marie, lidový doplněk oficiálního breviáře, které spočívaly v opakované modlitbě andělského poselství z Lukášova evangelia. Tato Ave se počítala na tzv. modlitební šňůře, provazu opatřeném potřebným počtem uzlů, zatím bez návaznosti na pozdější růžencová tajemství.

*Pramen: Marienlexikon. 2, s. 210; 5, s. 555
EOS Verlag St. Ottilien 1989*

Čtenář J. F. z Brna nám poslal obšírný dopis, ze kterého vyjímáme:

*Vážená redakce
týdeníku Světlo!*

Dovoluji si Vám napsat tento dopis a doufám, že jej v duchu evangelia dnešní neděle přijmete, protože píšete s dětskou upřímností a odevzdaností do vůle Boží.

Domníváme se, že bychom měli dát našim biskupům najevo, co si myslíme o svatém přijímání a co by podle nás přispělo k prohloubení náboženského života.

Navrhujeme, aby se věřící vyjádřili k aktuálním potřebám naší Církve a doporučili cesty,

jak získat potřebné síly k nové evangelizaci. My tak činíme tímto dopisem:

Vážená biskupská konference, vedení synovskou úctou k Vám biskupům a touhou pomoci v obnově naší Církve, která je nám matkou a učitelkou, v duchu zasvěcení naší církve a našeho národa Panně Marii, které jsme spolu s Vámi vykonali v r. 1993 na Velehradě, dovolujeme si Vás požádat:

1. Nezavádějte v naší církvi podávání svatého přijímání na

ruku. Důstojnost okamžiku přijímání a pokorný postoj hříšníka, který přijímá samého Boha, by si spíše žádal návrat ke svatému přijímání do úst vkleče.

2. V rámci prvního roku přípravy na Jubilejní rok 2000, kterou vyhlásil papež Jan Pavel II., prosíme o zavedení pravidelných adorací před Nejsvětější svátostí v každé farnosti alespoň jednou týdně.

3. V rámci 2. roku přípravy, který je zasvěcen Duchu svatému, prosíme o zavedení pravidelné modlitby svatého růžence ve všech farnostech, abychom byli podobni apoštolům, kteří se spolu s Matkou Boží

modlili ve večeradle a mohli tak Církvi vyprošovat nové Letnice a obnovu v Duchu svatém.

Slibujeme Vám, že se za Vás, naše pastýře, budeme modlit růženec, aby nás Panna Maria, Matka Církve, přivedla blíže ke svému Synu a k našemu Pánu Ježíši Kristu.

*V Brně 21. 9. 1997, J. F.
a xx dalších podpisů*

Velmi si vážíme této sponzánní iniciativy, která koresponduje s obsahem řady dalších dopisů, které nám do redakce docházejí.

Došlý dopis předáme České biskupské konferenci.

SVATÝ MARTIN

RYTÍŘ MILOSRDENSTVÍ XV.

Wilhelm Hühnermann

Oba římstí hoši chápali málo z toho, co jim Řek přednášel, raději se oddávali svým snům, místo aby sledovali vyučování, a Ariston, když postřehl jejich nepozornost, se zarazil uprostřed přednášky a řekl zklamaně: „Jaká škoda, moji mladí pánové, vy mi nerozumíte.“

„Nepotřebujeme tvou filosofii, máme lepší,“ odpověděl na tento nářek Festus.

„Evangelium! Mluvíš o knize křesťanů?“

„Chtěl bys ji poznat?“

„Co by mi ještě mohla nabídnout?“ vzdychl Řek. „Dětin-skému duchu se to může líbit, tak jako řecké a římské báje o bozích prostému venkovskému lidu v dřívějších dobách; filosofovi takové knihy nemají co říci.“

„Myslíš? To se ukáže!“ smál se mladý křesťan. Na druhý den přinesl evangelium svatého Jana na pečlivě popsaném svitku. Ariston jej rozvinul a polohlasem četl:

„Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.“

Ariston překvapeně vzhlédl.

„Tento muž mluví řečí našich filosofů,“ mumlal. A četl dál, řádku za řádkou.

„Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm totiž, kdo věří v jeho jméno, kteří se nenarodili z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, jakou má jednorozený Syn od Otce, plný milosti a pravdy.“

Chlapci bez dechu poslouchali, s jakým zaujetím jejich

učitel četl svatá slova. Hlas se mu chvěl a oči se šířily rostoucím úžasem.

„Smím si tu knihu na krátký čas ponechat?“ vypravil ze sebe konečně. „Rád bych ji dočetl až do konce.“

„Jistě, s radostí!“ odpověděl potěšený Festus.

Za několik dní Ariston knihu vrátil.

„To je neúžasnější věc, jakou jsem kdy četl,“ přiznával se. „Mnohé je mi ovšem nejasné. Kdybych tak našel člověka, který by mi vysvětlil, co jsem nepochopil!“

„Takový člověk se najde,“ volal Martin. „Žije v našem městě.“

„Tak mě k němu doved!“

Hned večer měl Řek první rozmluvu s biskupem Anastasiem a ke svému překvapení zjistil, že je to muž velmi vzdělaný a moudrý. Často v jeho domě zůstal dlouho do noci a krátce před posvátnou vánoční slavností měli jeho žáci radost, když ho uviděli mezi katechumeny. O velikonocích se dal pokřtít.

„Kdysi jsem si myslel,“ vysvětloval toho dne svým školákům, „že hledat pravdu je nejvyšším štěstím, ale teď vím, že až její vlastnění je nejblažnějším naplněním. Pravda dává pokoj a osvobozuje.“

Jakkoli se i Martin kvůli Řekovi radoval, přesto ho tento den naladil smutně, vždyť on sám byl pořád ještě vyloučený ze štěstí, které si tak horoucně přál. Ještě jednou se odvážil prosit otce o souhlas, ale tribun mu skočil do řeči a křičel nanejvýš rozezlén:

„Už o tom nikdy nemluv! Nic nechci slyšet! Můj dům a já sloužíme bohům Říma a neohrneme koleno před mužem na kříži!“

Martin zklamaně svěsil hlavu. Věděl, že spíše by mohl obměkčit skálu než otcovu neoblomnost. S námahou tribun přemohl svůj hněv, pak položil Martinovi ruku na rameno a řekl:

„Pochop mě přece! Ty jsi můj syn, má pýcha a má naděje. Nechci tě vidět nevěrného nejsvětějšímu odkazu našich předků. Naštěstí budeš brzy vojákem, pak tě tvé dětské rozmary přejdou.“

Stále víc se blížil den, kdy měl otec ukončit svou službu a vrátit se do Sabarie. Festus se vrátí s ním, ale Martin přesídí do vojenské školy v Mediolanu.

Jednoho slunečného zářivého rána jel k bazilice rozloučit se s biskupem. Našel ho nemocného na loži. Anastasius jej pokynem zval dál a šeptal slabým hlasem:

„Pojd' blíž, můj synu! Co vidíš, si zaslouží pozornost. Vidíš člověka, který se chystá vrátit se ke svému Tvůrci. Moje putování je skončeno a doufám v odpočinek na srdci mého Boha.“

„Ne, otče, ne!“ zděšeně ze sebe vyražel patnáctiletý.

„Ale ano, můj synu!“ usmál se kmet. „Ta chvíle je tady. Smrt už stojí na mém prahu. Opouštím tě na tomto světě, ale v nebi se za tebe budu modlit.“

„Necháváš mě tu jako pohana!“ vzlykl mladík.

„Pojd' sem, Martine, dej mi ruku!“ sípal nemocný. „Ještě stojíš u brány a čekáš. Ale věř tomu, co ti říká umírající! Brána se před tebou rozletí a staneš se velkým v království Božím.“ Biskup, těžce dýchaje, zavřel oči, pak je široce otevřel, jako by viděl věci skryté, a třaslavým hlasem k tomu dodal: „Knězem Pána a učitelem lidí!“ Pak klesl zas na lůžko a brzy jeho srdce dotlouklo.

Úplně bez sebe klesl Martin na zemřelého a plakal jako nikdy v životě. Když se vrátil domů, bylo mu, jako by slunce ztratilo svou zář.

O několik dní později se rozloučil se svými rodiči, s přítelem, s učitelem, se všemi, kteří mu byli milí a drazí po všechna ta léta.

„Nezapomeň, že na tebe chci být vždycky pyšný!“ napomínal ho otec a pevně mu pohlédl do očí. Matka jej pláčic objala, bolest ji zbavila řeči.

„Chtěl bych, abych mohl jít s tebou!“ řekl Festus a srdečně mu stiskl ruku.

Ještě jednou pohladil Martin ušlechtilý krk koně, kterého musel opustit.

„Starej se o Glorii, Rufe!“ doporučoval čeledínovi.

„Můžeš se spolehnout!“ mrkal věrný muž a přejel si oči. „Za pár let budeš zase jezdit na svém šimlu.“

I Řeku Aristonovi ve chvíli loučení zvlhly oči.

„Žij blaze, můj učiteli,“ řekl Martin dojatě. „Otec slíbil, že tě propustí do vlasti. Budeš svobodný, Aristone, svobodný!“

„Mně nikdo nemůže dát svobodu,“ odpověděl učenec. „Už dávno jsem ji našel; vždyť pravda osvobozuje. Ale těším se, že se budu moci vrátit do své otčiny a budu se modlit k Bohu, abych i tebe zase uviděl, ne-li tu na zemi, pak ve slávě věčného života.“

Poslední pozdrav, poslední zamávání, pak odjel cestovní vůz, který měl Martina dovézt do Milána. Za několik dní nato se rodiče vydali na cestu do Sabarie, kde na tribuna čekal nádherný statek, dar, který císař věnoval svému veteránovi.

Pokračování příště

Lidé stavějí příliš mnoho zdí a málo mostů.

Dominik Georg Pire

* * *

Dříve než někoho pokáráš, přemýšlej, jestli jej nemůžeš omluvit.

G. Ch. Lichtenberg

Una Voce

Na naší duchovní scéně se objevilo nové hnutí s názvem UNA VOCE. Jsou to latinská slova, kterými končí preface: ...jedním hlasem... Zajímalo nás, co nové hnutí sleduje, a proto jsme navštívili propagátora hnutí, Michala Semína, a položili mu několik otázek, které mohou zajímat i naše čtenáře. S Michalem Semínem z Občanského institutu v Praze rozmlouvá Lubomír Štula.

Zakládáte českou pobočku mezinárodní laické organizace Una Voce. Co je jejím cílem?

Una Voce, tzn. „jedním hlasem“, byla založena před již více než třiceti lety za účelem zachování mešního ritu, který církev užívala bez větších změn přinejmenším od doby svatého Řehoře Velikého. Jedním ze spoluzakladatelů Una Voce byl významný filosof 20. století Dietrich von Hildebrand, osobní přítel papeže Pia XII. A jeho současným prezidentem je Michael Davies, autor mnoha vynikajících knih o důsledcích liturgické reformy a o situaci v církvi po II. vatikánském koncilu. Zavedením nového ritu v roce 1970 Una Voce ve svém úsilí nepolevila, ba právě naopak, a již dnes lze vidět plody této vytrvalosti – tradiční mše nejen že nevymřela, naopak slaví svůj návrat v mnoha diecézích světa. Součástí snah Una Voce o co nejširší rozšíření tradiční mše je také úsilí o zachování latinského jazyka a gregoriánského chorálu v mešní liturgii.

Není váš postoj motivován spíše estetickými hledisky? Nejedná se o nezdravou nostalgii?

Ani jedno ani druhé. Jakkoliv jsem přesvědčen také o estetických přednostech tradiční mše, ve hře jsou zcela jiné důrazy. Tradiční mše, kterou jistě mnozí vaši čtenáři ještě pamatují, mnohem dokonaleji liturgicky poukazuje na skutečnost mešní oběti, než je tomu v případě „nové mše“. Nová liturgie oslabil obětní charakter mše ve prospěch bohoslužby

slova a důrazu na sebevyjádření liturgického shromáždění. Výrazem tohoto posunu je nahrazení tradičního oltáře stolem či kněz sloužící čelem k lidu. Není zřejmě náhodou, že po zavedení nového mešního obřadu poklesla víra v reálnou přítomnost Krista v proměněné hostii. Také kněz je méně vnímán jako obětující „in persona Christi“ a více jako pouhý předsedající. Svátostné kněžství je v liturgii tradiční mše nepřehlédnutelné. Navíc je kněz vázán pevnými rubrikami, a tak na rozdíl od současné situace nemůže, i kdyby si to sebevíce přál, strhávat pozornost shromážděných věřících na svou osobu a své schopnosti zaujmout. V této souvislosti chci zdůraznit, že se spor v žádném případě nevede o platnost či neplatnost „nové mše“, ale o to, nakolik daný obřad v síle svého výrazu poukazuje na skutečnost Kristovy výkupné oběti, která se při mši znovuzpřítomňuje. V tomto ohledu se domnívám, že změny zavedené po roce 1970 se neukázaly jako příliš prospěšné.

Mešní liturgie se přece v dějinách vyvíjela. Nejsou vaše snahy v rozporu s touto skutečností?

Nejsou. A plně s vámi souhlasím, že se liturgie vyvíjela a stále vyvíjí. Otázkou však je, nakolik dané změny zrcadlí to, co se v oběti mše svaté nemění, co z povahy věci měnit nelze, totiž to, co mešní oběti udílí identitu. Až do roku 1970 se mešní liturgie vyvíjela zcela organicky. Laik, který by byl přítomen mši ve 12. století a pak v roce 1936, by v zásadních vě-

cech neshledal rozdíly. Jistě by se zpívaly jiné písně, některé důležité mešní modlitby byly nahrazeny jinými, k podstatnějším změnám však nedocházelo. Mnoho liturgických expertů včetně mnoha biskupů a kardinálů dnes přiznává, že reformy roku 1970 znamenají přerušování tohoto přirozeného liturgického vývoje a vytvoření nového obřadu jako výsledku práce tzv. expertů pod vedením arcibiskupa Bugniniho. První Bugniniho návrh byl rozhodně odmítnut jako dogmaticky zavádějící – tehdejší prefekt kongregace pro víru kardinál Ottaviani spolu s mnoha dalšími podrobil práci Bugniniho komise zcela zdrcující kritice – a návrh musel být přepracován. Není bez zajímavosti, že na práci této komise se podílelo také šest protestantů, kteří byli do značné míry s výsledky reformy spokojeni. Jeden z nich, Max Thurian, jinak spoluzakladatel komunity v Taizé, už jako konvertita ke katolické víře před svou smrtí uveřejnil článek v L'Osservatore Romano, přehodnocující jeho původní pozice a kritizující reformu, na které se sám podílel. Jako bývalý protestant si byl více než mnozí jiní vědom nebezpečí protestantizace mše, před kterou Ottaviani důrazně varoval. Jistě nemusím čtenářům Světla obsáhle vysvětlovat, že integrální součástí hereze protestantů je popření obětního charakteru mše svaté.

Obhájci liturgické reformy se však odkazují na II. vatikánský koncil. Nemůžete být tedy označeni jako před-či dokonce protikonciloví?

Tyto nálepky jsou zavádějící a slouží jen jako zbraň neomodernistům šablonovitěho vnímání reality. Pokud jde o koncilní dokument *Sacro-sanctum concilium*, není v něm ani zmínky o potřebě takových změn, jaké pak proběhly. Tento dokument byl spolupodepsán i arcibiskupem Lefébvreem, kte-

V roce 1995 opustilo kněžskou službu 1121 katolických kněží, 677 diecézních a 444 řeholních. Koncem roku 1995 pracovalo v církvi 262 418 diecézních a 136 108 řeholních kněží. Největší přírůstek kněží byl v Africe (5,7 %), a Asii (3,2 %). V evropských biskupstvích poklesl počet kněží o 0,81 %.

Statistická ročenka kat. církve

rého by asi málokdo podezíral z přílišného progresismu. V něm se jasně zdůrazňuje, že jakékoliv změny v mešní liturgii se mohou zavést jen tehdy, „vyžaduje-li to opravdový a jistý užitek církve“ (SC, čl. 23). Zde jsou další pasáže zmíněného dokumentu, které jsou dnes mnohými ke škodě věci přehlíženy: „Posvátný sněm, věrný tradici, prohlašuje, že svatá matka církev přiznává všem právoplatně uznaným obřadům stejné právo i stejnou úctu a že chce, aby byly v budoucnu zachovány a všemožně podporovány.“ (SC, čl. 4); „V latinských obřadech ať je zachováno užívání latinského jazyka“ (SC, čl. 1. 36.1); „Církev považuje gregoriánský chorál za vlastní zpěv římské liturgie. Patří mu tedy při liturgických úkonech – jsou-li jinak stejné podmínky – čelné místo.“ (SC, čl. 1. 116).

I kdyby tomu bylo tak, jak říkáte, není vaše úsilí odsouzeno k nezdaru vzhledem ke stále se snižujícímu počtu těch, kteří si původní mši ještě pamatují?

Důkazem, že tomu tak není, je stále rostoucí počet mladých lidí, kteří se této mše s velkou zbožností účastní. Mnozí jsou ochotni jet každou neděli desítky kilometrů do místa, kde se tradiční mše slouží. Každoroční svatodušní pouť do katedrály v Chartres svedla dohromady přes 12 000 lidí s věkovým průměrem 21 let! Podle mých posledních informací existuje

□ **Kardinál Jozef Tomko** obnovil v Gibraltaru zasvěcení Evropy Panně Marii. V gibraltarské svatyni byla posvěcena socha Panny Marie, Paní Evropy. Ve svém poselství k této slavnosti vyzývá Jan Pavel II. k modlitbě, aby se Evropa stala místem pokoje, svobody a respektování života a důstojnosti člověka.

□ **8. září, svátek Narození Panny Marie**, byl v Indii vyhlášen za Den děvčátek. Tento den podle vyjádření biskupské konference Indie má připomínat, jak cenná je dívka v Božím plánu pro lidskou společnost. Dítě, které se narodí v Indii jako děvčátko, je vystaveno těžké diskriminaci a zlému zacházení.

□ **Proces privatizace v Chorvatsku** označil kardinál F. Kuharič za »brutální kapitalismus«, který přinesl malé sku-

pině chamtivců ohromné zisky, zatímco velký počet pracujících přišel o své příjmy.

□ **Největší počet mučedníků** nepoložil svůj život za Krista v křesťanském starověku, ale ve dvacátém století. Největší pronásledovatelé církve nejsou římsští císařové, ale nacisté, komunisté a muslimové.

-sks-

□ **V Benátkách se v říjnu uskutečnilo mezinárodní setkání »Lidé a náboženství«**. Pořádá je Společenství sv. Egidia. Poprvé se takové setkání konalo před 12 lety v Assisi. Papežský legátem je kardinál Roger Etchegaray. Ve svém poselství říká papež, že nikdy nebylo tak naléhavé jako právě nyní opustit »kulturu války« a nastolit »kulturu míru«. Všechny války zanechaly za sebou oběti, spoušť, nenávisť a pomstychtivost.

□ **V příštích desetiletích přejde celá tíha misí na Polsko a východoevropské země.** Přes tragické události komunistické nadvlády roste rok od roku počet polských misionářů, zatímco misionářů z tradičních zemí (Španělsko, Itálie, Holandsko, Německo, Irsko) ubývá. Kardinál Tomko, prefekt kongregace pro evangelizaci, očekává, že v příštích letech odjede z Polska čtyřikrát více misionářů, aby pokračovali v práci, kterou začali Španělé, Italové a Němci.

□ **Moskevští katolíci** ve farnosti Neposkvrněného Srdce Panny Marie sebrali 1 000 \$ na pomoc obětem povodní v Polsku. Z Astrachaně, z farnosti Panny Marie Čenstochovské přišlo 350 \$.

□ **Francouzští biskupové** se v pařížském předměstí Drancy, kde byl »přesídlovací tábor židů«, omluvili za mlčení ka-

tolické církve v době deportace židů z Francie. Stalo se tak v předvečer 57. výročí schválení antisemitských zákonů ve Francii.

□ 8. září byla ve Vatikánu představena **definitivní verze Katechismu katolické církve v latinském jazyku**. Tato verze byla schválena apoštolským listem »*Laetamur magnopere*« (Máme velkou radost) z 15. srpna 1997. Děje se tak 5 let po vydání první francouzské verze. Kardinál Ratzinger ve svém projevu zdůraznil význam tohoto kroku. Poslední analogický katechismus vyšel před 400 lety po Tridentském koncilu. Katechismus obsahuje vzácný a neměnný poklad křesťanské nauky. Je to výsledek staletí meditace a teologické práce pod vedením Ducha svatého. Definitivní latinská verze obsahuje některé změny proti dosud vydaným překladům. Tyto změny se týkají otázky trestu smrti (čl. 2266 a 2267). Byly také zpřesněny citace a uvádění pramenů. Latina byla použita jako trvalý ústřední jazyk církve v souladu s tisíciletou tradicí.

Po 17 letech práce se ve Vatikánu objevil **nový slovník současné latiny**. Dvousvazkové dílo obsahuje 15 tis. nových výrazů, které bylo nutno doplnit, aby bylo možno do oficiálního jazyku církve překládat současné texty.

□ **Honduraská vláda** vypověděla ze země několik set kazatelů Moonovy sekty. Jsou to převážně Asiaté. Důvodem vypovězení bylo zneužití turistického víza k jiným účelům.

□ **Islámská vláda** v Afganistanu zakázala všechny předměty, které představují živé bytosti. Týká se to jak katolických křížů a soch, tak i hraček, jako jsou panenky nebo zvířátka. Všechny existující předměty toho druhu musí být zničeny.

UNA VOCE – pokračování

již na 18 řeholních komunit, které získaly souhlas k výlučnému slavení tradiční mše. Také zde v Čechách a na Moravě je rostoucí počet mladých lidí, kteří po obnovení tradiční mše upřímně touží. Naše modlitby jsou vytrvalé a pevně věříme, že naši biskupové budou této věci otevření.

Jistě je však bude zajímat, nakolik jsou vaše aktivity v souladu s vůlí církve?

Pak je jistě upokojíme. Po původním indultu z roku 1984 papež Jan Pavel II. v dokumentu *Ecclesia Dei* jasně zdůraznil oprávněnost touhy těch, kteří se chtějí účastnit mše tradičního obřadu. Výslovně vyzval biskupy celého světa, aby štedře těmto věřícím vycházeli vstříc. Méně se již ví, že komise kardinálů svolaných k této věci vyslovila názor, že tradiční mše nikdy nebyla zrušena a že kaž-

dý kněz latinského obřadu ji smí sloužit. Bohužel se tento jednoznačně formulovaný názor dosud nevtělil do žádného oficiálního dokumentu. Jsem osobně zvědav, co přinese letošní listopad, na který Svätý otec připravuje vydání pastýřského listu o liturgii, který připomene 50. výročí významné a nádherné encykliky Pia XII. *Mediator Dei*. Veliké množství zahraničních biskupů umožňuje kněžím sloužit tradiční mši svatou a na mnohých místech takřka vyprázdněné kostely se opět zaplňují. Una Voce a její cíle mají podporu samotného kardinála Ratzingera, který na adresu naší společnosti v roce 1996 poznamenal: „Mezinárodní federace Una Voce hraje velice důležitou roli při podpoře užívání římského misálu z roku 1962 v podřízenosti směrnicím Svätého stolce. Za tuto hodnotnou službu z celého srdce děkuji všem čle-

nům federace a uděluji vám své požehnaní.“

Jak chcete postupovat v našich podmínkách postupovat?

Obrátíme se na biskupy se žádostí, aby v těch diecézích, kde si věřící přejí účastnit se tradiční mše, jim toto bylo umožněno. Úkolem pastýřů je péče o spásu těch, kdo jsou jim svěřeni. Jistě tak velikou příležitost k posílení víry a tolik potřebné jednoty nepodcení. Vybižím všechny, kteří mají zájem o účast na aktivitách Una Voce a chtějí ji podpořit v jejím úsilí, aby psali na adresu Michal Semín, Korunní 62, 120 00 Praha.

Děkuji vám za rozhovor.

Zájemce o tuto problematiku upozorňujeme, že Una Voce připravuje odbornou přednášku na toto téma. O době a místě konání přednášky budeme čtenáře Světla včas informovat.

CHRÁMOVÁ SLUŽBA, Masarykova tř. 48, 772 00 Olomouc, tel.068/522 78 16
 Zasiláme na dobírku „zázračné“ medailky:
Zlato 14 karátů 585/1000:
 malé – cca 1,00 gr – 690 Kč
 velké – cca 2,80 gr – 1899 Kč
Stříbro 900/1000:
 malé – cca 0,8 gr – 55 Kč
 velké – cca 2,1 gr – 155 Kč
Cena podle váhy + poštovné. Dodací lhůta 3–4 týdny od doručení objednávky.

PRVNÍ SOBOTY U PANNY MARIE USMÍVAJÍCÍ V NETINĚ U VELKÉHO MEZIRÍČÍ:

1. listopadu se sejdeme v 16 hodin a P. Bohuslav dokončí cyklus o Božím Zákoně. V dalších měsících začínáme zase v 16.00 hodin, 6. prosince zahájí P. Miloslav Kabrda cyklus v rámci 2. roku přípravy na velké jubileum. Pěší vycházejí od velkomeziříčského kostela ve 12.30 hod., autobus odjíždí v 15.10 hod. V Netině je příležitost ke svátosti smíření. Zpíváme z poutnického kancionálu.

DVĚ STĚ LET KOSTELA NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE V DOBŘÍŠI oslavíme v neděli 26. 10. 1997 v 9.00 hod. Mši svatou slouží otec biskup Jiří Paďour. V 15.00 hod. svátostné požehnání, v 16.00 hod. divadlo Petrklíč – „Dlouhá cesta domů“ (hra o sv. Vojtěchu) – v sále zámku.

KŘESŤANSKÝ DOMOV MLÁDEŽE u svaté Ludmily, Francouzská 1/585, Praha 2-Vinohrady, nabízí výhodné ubytování v centru Prahy o podzimních prázdninách tj. od 24. 10. do 29. 10. 1997, dále o vánočních prázdninách od 27. 12. 1997 do 3. 1. 1998. Stravování zajištěno. **Telefon: 02/25 55 63, 24 25 29 44 paní Stříteská, fax: 02/25 56 02.**

EXERCICIE NA VELEHRADĚ

ŘÍJEN 1997:
21. 10. – 25. 10. – exercicie pro starší osoby, P. V. Ondřej SJ ● **24. 10. – 28. 10.** – exercicie pro ženy a muže do 50 let, P. J. Vinklár OP

LISTOPAD:
 5. 11. – 8. 11. – exercicie pro ženy, muže od 50 let, P. R. Janča OFM ● 12. 11. – 16. 11. – Činný život Ježíše Krista (I. pokrač.), P. K. Weichsel SJ ● 19. 11. – 23. 11. – Utrpení Ježíše Krista (II. pokrač.), P. K. Weichsel SJ ● 26. 11. – 30. 11. – oslavení Ježíše Krista (III. pokrač.), P. K. Weichsel SJ ● 26. 11. – 29. 11. – duchovní obnova pro podnikatele (pokrač.) P. F. Hanáček ● 3. 12. – 6. 12. – adventní duchovní obnova – ženy, muži, P. F. Petřík ● 9. 12. – 13. 12. – exercicie pro starší osoby, P. V. Ondřej SJ ● 10. 12. – 14. 12. – duchovní obnova pro snoubence, P. F. Hanáček ● 28. 12. – 1. 1. 1998 – příprava na rok 2000 pro mládež (J. Kristus, Alfa a Omega...) P. R. Kuchař SDB.

Exercicie začínají v první uvedený den v 18 hodin.

Ceny za pobyt: ubytování na osobu a noc:
 dvoulůžkový pokoj..... 80 Kč
 jednolůžkový pokoj..... 120 Kč
 apartmá pro 1 osobu..... 200 Kč
 celodenní strava ..... 80 Kč
 Poplatek se platí při nástupu. Jednolůžkový pokoj nahlásit při objednávce. Mládež, studující a sociálně slabí mohou při nástupu požádat o slevu.

Přihlášky posílejte na adresu: Poutní a exerciční dům Stojanov, 687 06 Velehrad 62, tel./fax: 0632/714 20.

PROSÍME OPRAVTE SI V ČÍSLE 42/97 V INZERÁTU CESTOVNÍ KANCELÁŘE AVETOUR NÁSLEDUJÍCÍ ÚDAJE – jsou v textu vyznačeny tučně:

DO SVATÉ ZEMĚ ZA MIMOSEZONNÍ CENY!!!
IZRAEL – 18. 2. – 26. 2. 1998 – 16 990 Kč!
IZRAEL – 18. 3. – 26. 3. 1998 – 16 990 Kč!
 Obě cesty letecky z Prahy a do Prahy komfortním letadlem **Boeing 737 s ČSA.**
 Vše již v ceně – letadlo, poplatky, luxusní autobus v Izraeli, 7x ubytování v hotelu s polopenzí, kompletní pojištění, průvodce, lékař, duchovní doprovod, drobný dárek. Pro skupiny od **sedmi osob** další slevy.

Cestovní kanceláři i našim čtenářům se za toto nedopatření omlouváme. Cestovní kancelář nás na poslední chvíli žádala o změnu těchto údajů, avšak přehlednutím při sazbě tyto údaje zůstaly v původní verzi.

DUCHOVNÍ OBNOVA V REKREAČNÍM ZAŘÍZENÍ VE LHOTĚ U OLEŠNICE

se salesiány bude pouze **TRÍDENNÍ** – s P. Josefem Brtníkem SDB se zaměřením Ježíš Kristus stejný včera, dnes i navěky.

NOVÉ TERMÍNY:
 neděle 9. 11. 1997 – středa 12. 11. 1997
 středa 12. 11. 1997 – sobota 15. 11. 1997.
 Cena za stravu, ubytování a režii do 570 Kč.
VÍKENDOVÁ PRO MLÁDEŽ – s P. Blahou SDB nebo P. Mihulcem SDB z Brna-Žabovřesk, termín původní: pátek 12. 12. 1997 – neděle 14. 12. 1997. Cena 360 Kč. Nástup je první den do 17 hodin a ukončení poslední den kolem 15. hodiny. Přihlašujte se na římskokatolickém farním úřadě, 679 62 Sulíkov nebo u Fr. Blahy, tel. 0501/46 29 51, který podá podrobnější informace.

Milý bratře,

možná že přemýšlíš, jak oslovit dnešní nevěřící svět a přinést mu Kristovo poselství.

Nabízí se služba, která však vyžaduje celého člověka.

Představují se Ti Bratři kazatelé – dominikáni, kteří mají staleté zkušenosti s předáváním pravdy. Svatý Dominik, náš zakladatel, dobyval svět pro Krista vzdělaností, kontemplací a svatostí svého života. Nesmírně žil po spáse všech lidí a národů. Řád Bratří kazatelů byl založen zvláště pro kázání a pro spásu duší.

Tato nabídka patří všem, kteří chtějí sloužit buď jako kněží, či jako bratři spolupracovníci.

Pokud bys pocítil tuto výzvu jako osobní povolání, nabízí se Ti možnost hlubších kontaktů s dominikány, poznání rehočního života a příprava zaměřená na vstup do řádu. Promodli své rozhodnutí a ozvi se nám! První setkání se plánuje koncem listopadu 1997.

Kontaktní adresa: P. Jiljí Příkaský OP, Jiráskovo náměstí 30, 301 54 PLZEŇ, tel.: 019/724 16 60.

Charita Ostrava, Kořenského 17, PSČ 703 00 potřebuje nutně pro postižené nejrůznější nábytek. Nabídky volejte na tel. číslo 069/364 68 13. Odpovědná pracovnice sestra Branichová. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí!

Neděle 26. 10. – 30. v mezidobí

Mk 10,46–52

Žebrák uviděl, protože jsa ještě slepý, uvěřil v Boží moc. Nevidím-li ve svém životě Boží působení, jsem stále ještě nevidoucí. Pak ovšem má chabá víra vynáší na světlo jen chabé skutky.

Pondělí 27. 10.

Řím 8,12–17

Duch v nás skutečně může vítězit. Vždy budeme slabí, se sklony k hříchu. Ale Duch toto přemáhá neomylnou silou. Je ovšem třeba mu otvírat dveře nitra a dávat mu důvěru, víc důvěry, než máme ve vlastní síly.

Úterý 28. 10. – Svatý Šimon a Juda

Lk 6,12–19

Ježíš si osobně vyvolil všechny apoštolů, i Jidáše. Protože pro Boha není nikdo předem odepsán. Podle toho se mám i já dívat na druhé lidi.

Středa 29. 10.

Řím 8,26–30

Duch svatý není v našich životech přítomen jen v mimořádných okolnostech. Stojí za každou naší opravdovou modlitbou. Mám s ním tedy počítat v každodenním životě modlitby.

Čtvrtek 30. 10.

Řím 8,31b–39

Jsou to slova, která mohou tvořit základ naší jistoty ve světě, v životě. A měli bychom je rozhodně znát nazpaměť. A tak si tento úryvek denně několikrát za sebou čteme a to, co nás právě nejvíc zaujme, proměňme v modlitbu.

Pátek 31. 10.

Řím 9,1–5

Silná Pavlova slova vyjadřují jeho velikou lásku k národu a náboženství, ze kterého vzešel.

Tato láska mu nebrání milovat Krista a křesťany.

Může to být příklad pro naše lidské vztahy a naše denní starosti.

Sobota 1. 11. – Všichni svatí

1 Jan 3,1–3

Jsme stvořeni k obrazu Božimu a v Ježíši Kristu jsme přijati Bohem za vlastní. Nemůžeme mu tedy nebýt podobní. A tato podoba v nás může růst. Svatí ukazují, jak se tato možnost v lidském životě naplňuje.

Neděle 26. října 30. neděle v mezidobí	- 1. čt.: Jer 31,7-9 Ž: 126,1-2ab 2cd-3,4-5,6 2. čt.: Žid 5,1-6 Ev.: Mk 10,46-52	
Pondělí 27. října férie	- 1. čt.: Řím 8,12-17 Ž: 67,2+4,6-7ab 20-21 Ev.: Lk 13,1-9	odp.: 21a
Úterý 28. října svátek sv. Šimona a Judy, apoštolů	- 1. čt.: Ef 2,19-22 Ž: 19,2-3,4-5 Ev.: Lk 6,12-19	odp.: Řím 10,18b
Středa 29. října férie	- 1. čt.: Řím 8,26-30 Ž: 12,4-5,6 Ev.: Lk 13,22-30	odp.: 6a
Čtvrtek 30. října férie, v králověhradecké diecézi svátek Výročí posvěcení katedrály	- 1. čt.: Řím 8,31b-39 Ž: 108,21-22,26-27,30-31 Ev.: Lk 13,31-35	odp.: 26b
Pátek 31. října férie	- 1. čt.: Řím 9,1-5 Ž: 147,12-13,14-15,19-20 Ev.: Lk 14,1-6	odp.: 12a
Sobota 1. listopadu slavnost V šech svatých	- 1. čt.: Zj 7,2-4,9-14 Ž: 24,1-2,3-4ab 5-6 2. čt.: 1 Jan 3,1-3 Ev.: Mt 5,1-12a	odp.: srov. 6

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	26.10.	27.10.	28.10.	29.10.	30.10.	31.10.	1. 11.
Antifona	919	934	1673	964	980	996	1573
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	920	935	1567	964	981	997	1573
Antifony	920	935	1674	965	981	998	1574
Žalmy	921	936	813	965	981	998	813
Kr. čtení a zpěv	923	938	1674	969	985	1001	1574
Antifona k Zach. kantiku	723	939	1675	969	985	1002	1575
Prosby	924	939	1675	969	985	1002	1575
Záv. modlitba	723	939	1568	970	986	1002	1575
Modlitba během dne:							
Hymnus	925	940	954	970	986	1003	1264
Antifony	925	940	955	971	987	1004	1265
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1265
Krátké čtení	927	943	1676	973	989	1006	1576
Záv. modlitba	723	943	1568	973	991	1006	1575
Nešpory: SO							
Hymnus	915	929	944	1677	975	991	1577
Antifony	916	929	945	1678	976	992	1578
Žalmy	916	930	945	1678	976	992	1578
Kr. čtení a zpěv	918	933	947	1680	979	995	1572
Ant. ke kant. P. M.	722	723	948	1681	979	995	1572
Prosby	918	933	948	1681	979	995	1572
Záv. modlitba	723	723	948	1568	980	996	1575
Kompletář	1238	1242	1247	1251	1254	1257	1238
							1242

Knihy si můžete objednat na adrese:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1

Objednávání Světla

**Světlo si lze objednat
na adrese:**

* * *

**Matice cyrilometodějská
s. r. o.**

EXPEDICE

**Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1**

* * *

**Zájemce o předplatné
ze Slovenska prosíme,
aby se obrátili
na firmu RODENY
(adresa je uvedena
v tiráži), která Vám dá
instrukce
a zašle složenku
na zaplacení.**

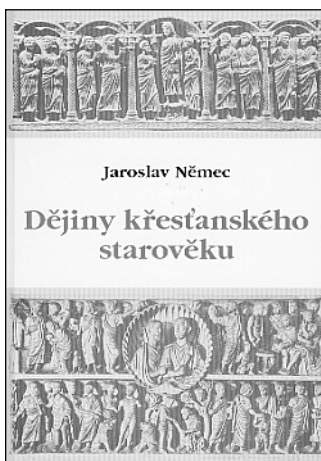
Novinky
MCM

DĚJINY KŘESŤANSKÉHO STAROVĚKU Prof. dr. Jaroslav Němec

Všichni historikové a teologové svorně potvrzují zásadní význam prvotní křesťanské církve pro celé následující církevní dějiny až do naší doby. Ale v jaké míře a z jakého důvodu je tomuto údobí připisována taková důležitost? Na to se pokouší odpovědět v deseti kapitolách tato kniha. Její autor, univerzitní profesor dr. Jaroslav Němec působil po dlouhá desetiletí jako řádný profesor církevních dějin na teologických fakultách toskánské a umbrijské v Itálii. Nyní přednáší starověké církevní dějiny na Cyrilometodějské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Autorovým cílem je, aby kniha ve čtenářích stimulovala neustálý zájem o prohlubování vědomostí a provokovala v nich stále jednotnější a živější církevní cí-

tění. Přispívá k tomu i originální pojetí celé práce, v níž se přihlíží jak k historickým souvislostem, tak i k vnitřnímu a vnějšímu vývoji církve v podání chronologickém i logickém zároveň. Církevní dějiny, jak jsou zde chápány, jsou především historií neboli zkoumáním faktů a jejich kritickým hodnocením, ale zároveň neodhlízejí od víry, a v tomto smyslu jsou nejen historií, ale i teologií. Badatel, respektive čtenář může být i nevěřící, ale aby skutečně pochopil vývoj církve, musí se na ni dívat očima Krista, jejího Zakladatele, tedy jako na instituci, která překračuje přirozený řád jak svým způsobem, tak i svým eschatologickým cílem.

*Váz., formát A5, 272 stran
+ 16 stran obrazové přílohy
na křídovém papíře, cena 90 Kč.*

771 00 Olomouc 1
Dolní nám. 24
EXPEDICE
Matice cyrilometodějská s.r.o.

Odesílatel:

Novinové výplatné

**Placeno převodem
706 035**

SVĚTLO – týdeník Matice Cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice Cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství (jako Litmanová, Medjugorje aj.); se podřízujeme konečnému usudku církve. Nevyžádane nezveřejněné příspěvky nevracíme. Č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článku o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila, ku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávanie novinových záslielok povolené SR, š. p. ZSRF Bratislava, správu pošty v Ostravě č. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky výtisku administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku a fax 068/522 28 03 (e-mail: stula.maticecm@telecom.cz). Registrční značka MK ČR 7225. Podávaní novinových záslielok povolené Oblastní redaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc 1; telefon 771 00 Olomouc 1; telefon 771 00 Olomouc 1.